

1. ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ (Α) ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 17/11/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 17/11/2025

Σελίδα: 14

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Γεωπολιτικές (α)συνέπειες

Τώρα που έχει καταλαγιάσει η επικοινωνιακή θύελλα, μπορούμε να δούμε ψύχραιμα τι σημαίνουν σε περιβαλλοντικούς, πολιτικούς και γεωπολιτικούς όρους τα όσα αποφασίστηκαν (τα περίφημα deals) στην πρόσφατη υπουργική συνάντηση της Διατλαντικής Συνεργασίας για την Ενέργεια (P-TEC). Μέχρι πέρυσι (προ Τραμπ στην εξουσία) η Διατλαντική Συνεργασία αφορούσε τόσο την Ενέργεια όσο και το Κλίμα και ζητήματα ενεργειακής μετάβασης (P-TECC). Μετά την επάνοδο Τραμπ, κλίμα/ενεργειακή μετάβαση εξοβελίστηκαν πλήρως από τη Συνεργασία. Έτσι στη συνάντηση των Αθηνών δεν έγινε καμιά συζήτηση για «ενεργειακή μετάβαση». Στόχος ήταν η «ενεργειακή προσθήκη» (energy addition).

Τα deals αυτά επιδέχονται πολλές αναγνώσεις. Μια απ' αυτές, η κρατούσα, λέγει ότι «πρόκειται για ένα νέο κεφάλαιο στην ενεργειακή ιστορία της Ελλάδας» με σημαντικά οικονομικά οφέλη και αναβάθμιση της χώρας. Είθε. Αλλά πριν από δύο χρόνια, το 2023, στην COP-28 (Ντουμπάι) η Ελλάδα συνυπέγραψε τον στόχο της «απομάκρυνσης από τα ορυκτά καύσιμα» (move away from fossil fuels). Τον περασμένο Ιούλιο το Διεθνές Δικαστήριο σε Γνωμοδότησή του (advisory opinion) έκρινε ότι ο στόχος αυτός είναι νομικά υποχρεωτικός. Με τα πρόσφατα deals επομένως είναι σαφές ότι η Ελλάδα βρίσκεται τυπικά εκτός διεθνούς νομιμότητας. Καθώς εμφανίζεται να ευθυγραμμίζεται πλήρως με την ενεργειακή πολιτική του προέδρου Τραμπ (drill baby drill). Ο οποίος θεωρεί την κλιματική κρίση «απάτη». Ενώ ο γ.γ. του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες κάνει έκκληση για την εγκατάλειψη των ορυκτών καυσίμων. Και σειρά εκθέσεων θεμελιώνουν ότι οι δομές/χρήση ορυκτών καυσίμων οδηγούν σε δραματική αύξηση της θερμοκρασίας και απειλούν την υγεία 2 δισ. ατόμων παγκοσμίως. Παρά ταύτα, η Ελλάδα επέλεξε αυτόν τον δρόμο.

Από γεωπολιτική άποψη, η ενέργεια είναι η κύρια μεταβλητή για τις ΗΠΑ για μια νέα, ενοποιημένη προσέγγιση Αν. Μεσογείου και χωρών Μ. Ανατολής, σε έναν ενιαίο χώρο ασφάλειας «από την Κασπία μέχρι τη Μεσόγειο». Μέσα στον οποίο θα συνυπάρχουν Ελλάδα, Κύπρος, Ισραήλ, Αίγυπτος, Κατάρ, Σ. Αραβία, ΗΑΕ ακόμη και Συρία. Σ' αυτό το πλαίσιο η Ελλάδα θα λειτουργεί όντως ως «πύλη της Ευρώπης» για το αμερικανικό LNG αλλά χωρίς άλλο διακριτό ρόλο ως μέλος της ΕΕ! Οι ΗΠΑ τείνουν να βλέπουν την Ελλάδα πρωτίστως ως όχημα έκφρασης των απόψεων/συμφερόντων τους στην ΕΕ. Και κατά τα άλλα περίπου ως χώρα της Μ. Ανατολής.

Αναφορικά με την επίλυση των ειδικότερων προβλημάτων της Αν. Μεσογείου και της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης, ο δείκτης συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας και όχι το διεθνές δίκαιο θα είναι ο βασικός κανόνας-οδηγός. Έχει ενδιαφέρον ότι η πρεσβευτής Κίμπερλι Γκίλφοϊλ στην πρόσφατη συνέντευξή της, όταν ρωτήθηκε για τη στάση των ΗΠΑ στα ζητήματα των Ελληνοτουρκικών και Κυπριακού, απάντησε με γενικόττες. Σχετικά με την Τουρκία ειδικότερα, πρώτον, η τουρκική κρατική εταιρεία BOTAS υπέγραψε τον Μάιο 2024 με την Exxon Mobil deal για την εισαγωγή 2,5 εκατ. τόνων LNG ετησίως. Και δεύτερον, οι ΗΠΑ/Τραμπ τη βλέπουν ως μεγάλη δύναμη με περιθώρια αυτονομίας, ενώ η Ελλάδα φαίνεται να εμπίπτει στην κατηγορία των «ημι-συμμάχων χωρών» όπως Ισραήλ, Κατάρ κ.ά. (βλέπε R. Lissner, «America's Quasi Alliances», Foreign Affairs, 14 Νοεμβρίου 2025).

Εν κατακλείδι, deals, κλίμα και γεωπολιτική φαίνεται να δένουν σε ένα μάλλον συγκρουσιακό, μη ευθύδικο σύνολο. Το σταθερό πλαίσιο πολιτικής για την Ελλάδα παραμένει η ΕΕ. Ας μην τραυματισθεί επομένως πλαίσιο και θέση της χώρας εντός ΕΕ...